

Αριθμός απόφασης 3368 2023
ΤΟ ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΕΦΕΤΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Αποτελούμενο από τον Δικαστή Παναγιώτη Κατσικερό, Εφέτη, τον οποίο όρισε η Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Εφετείου Αθηνών και την Γραμματέα Ελισσάβητ Τσιτσικάου.

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριο του στις 24-1-2023, για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ :

της εκκαλούσας ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ Α.Ε.» και τον διακριτικό τίτλο «ΕΛ.ΤΑ.», εδρεύουσας στην Αθήνα (οδός Απελλού αρ. 1) και νομίμως εκπροσωπούμενης, η οποία παραστάθηκε δια της πληρεξούσιας δικηγόρου της, Σοφίας – Μαρίας Σβεντζούρη (Δ.Σ. Αθηνών)

της εφεσίβλητης [REDACTED] του [REDACTED], κατοίκου [REDACTED] [REDACTED] η οποία παραστάθηκε διά της πληρεξούσιας δικηγόρου της, Ευμορφίας Ρήγα (Δ.Σ. Αθηνών).

Ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών η εφεσίβλητη άσκησε την από 15-11-2021 (Γ.Α.Κ. 91174/Ε.Α.Κ.2267/17-11-2021) αγωγή κατά της εκκαλούσας.

Με την υπ. αρ. 970/2022 οριστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (ειδικής διαδικασίας περιουσιακών διαφορών) έγινε δεκτή εν μέρει η αγωγή.

Την ανωτέρω απόφαση προσβάλει η εναγόμενη με την από 14-10-2022 (Γ.Α.Κ. 101003/Ε.Α.Κ.5201/17-10-2022) έφεση, που προσδιορίσθηκε στην παρούσα δικάσιμο και γράφτηκε στο πινάκιο.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των διαδίκων ζήτησαν να γίνουν δεκτά όσα αναφέρονται στις προτάσεις τους,

ΑΦΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ
ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Η κρινόμενη έφεση, στρεφόμενη κατά της υπ. αρ. 970/2022 οριστικής απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (ειδικής διαδικασίας περιουσιακών διαφορών), που δέχθηκε εν μέρει την από 15-11-2021 (Γ.Α.Κ. 91174/Ε.Α.Κ.2267/17-11-2021) αγωγή της εφεσίβλητης – εργαζόμενης κατά της εκκαλούσας – εργοδότης (με αιτήματα [α] να αναγνωρισθεί ότι η σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου μεταξύ των διαδίκων λύθηκε με άκυρη καταγγελία εκ μέρους της εναγόμενης, [β] να υποχρεωθεί η εναγόμενη να αποδέχεται τις υπηρεσίες της ενάγουσας και [γ] να επιδικασθούν υπέρ της ενάγουσας και σε βάρος της εναγόμενης μισθοί υπερημερίας, δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα, επιδόματα αδείας, αποδοχές αδείας και χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης), ασκήθηκε νομότυπα κατ' άρθρο 495 παρ. 1 – 2 Κ.Πολ.Δ. (χωρίς υποχρέωση καταβολής παράβολου κατ' άρθρα 495 παρ. 3 εδ. στ' συνδ. 614 αρ. 3 περ. α' Κ.Πολ.Δ.) και εμπρόθεσμα κατ' άρθρα 145 παρ. 1 και 3, 495 παρ. 1 – 2 και 518 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ., ήτοι με κατάθεση της στη γραμματεία του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου εντός 30 ημερών – χωρίς να υπολογίζονται οι τελευταίες εξαιρετές ημέρες Σαββάτου και Κυριακής – από την επίδοση της εκκαλούμενης απόφασης στην εκκαλούσα (βλ. την υπ. αρ. 972Γ'/14-9-2022 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Εφετείου Αθηνών, Ιωάνθαν – Ιωάννη Κόππα) και εισάγεται αρμοδίως στο παρόν Δικαστήριο (άρθρο 19 Κ.Πολ.Δ.) κατά την ειδική διαδικασία των περιουσιακών – εργατικών διαφορών (άρθρα 524 παρ. 1 συνδ. 591 και 614 αρ. 3 Κ.Πολ.Δ.). Επομένως η έφεση πρέπει να γίνει τυπικώς δεκτή και να ερευνηθεί το παραδεκτό και το βάσιμο των λόγων της (άρθρο 533 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ.).

Η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, όπως κάθε διαρκής ενοχική σύμβαση, μπορεί να λυθεί, όπως προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων 361, 648, 651 και 669 Α.Κ. κατά πάσα περίπτωση, ανεξάρτητα δηλαδή από τους προβλεπόμενους σύμφωνα με την συγκεκριμένη μορφή της ειδικούς τρόπους λύσης της, και με αντίθετη συμφωνία (σύμβαση), που αποτελεί κοινό τρόπο λύσης των διαρκών ενοχικών συμβάσεων. Ειδικότερα, από τις διατάξεις των άρθρων 167, 185, 186, 189, 191, 192, 195 και 361 Α.Κ. προκύπτουν τα ακόλουθα : Για την κατάρτιση σύμβασης απαιτείται πρόταση (που δεσμεύει τον προτείνοντα όλο το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο μπορεί να την αποδεχθεί εκείνος στον οποίο έγινε η πρόταση), αποδοχή αυτής από εκείνον προς τον οποίο απευθύνεται με πλήρη σύμπτωση των εκατέρωθεν

δηλώσεων – δηλαδή η αποδοχή πρέπει να είναι σύμφωνη με το περιεχόμενο της πρότασης χωρίς επιφύλαξη ή τροποποίηση – και περιέλευση της αποδοχής στον προτείνοντα μέσα στην προθεσμία που είχε τάξει και αν δεν είχε τάξει, έως την στιγμή που κατά τις περιστάσεις ήταν υποχρεωμένος να την περιμένει, από την οποία και συντελείται η σύμβαση (Α.Π. 1085/2010, 884/2013, 1110/2013 και 57/2015). Η πρόταση είναι μονομερής και απευθυντέα δήλωση βούλησης, με την οποία εξωτερικεύεται η βούληση ενός προσώπου για την κατάρτιση σύμβασης με άλλο, προς τον απευθύνεται η πρόταση, πρόσωπο. Η πρόταση και η αποδοχή αποτελούν αυτοτελείς δηλώσεις βουλήσεως που αποβλέπουν σε συγκεκριμένο έννομο αποτέλεσμα, χωρίς όμως καθεμία από αυτές να αποτελεί μονομερή δικαιοπραξία. Η πρόταση πρέπει να έχει σοβαρή και οριστική πρόθεση συμβατικής δέσμευσης, η οποία προκύπτει είτε ρητώς από το περιεχόμενο της πρότασης είτε με ερμηνεία αυτής, σύμφωνα με τα άρθρα 173 και 200 Α.Κ. (Α.Π. 984/2021). Διάφορος της προτάσεως είναι η πρόσκληση προς υποβολή προτάσεως, κατά την οποία δεν υπάρχει αληθής πρόταση επιδεκτική αποδοχής. Στην περίπτωση αυτή, την πρόταση αποτελεί η δήλωση εκείνου προς τον οποίο απευθύνθηκε η πρόσκληση, προκειμένου δε να συντελεστεί η κατάρτιση της συμβάσεως απαιτείται να αποδεχθεί την πρόταση εκείνος που διατύπωσε αρχικά την πρόσκληση. Το πότε πρόκειται περί απλής προσκλήσεως προς υποβολή προτάσεως, που δεν είναι δεσμευτική για τον προσκαλούντα, ο οποίος διατηρεί την πρωτοβουλία για τη σύναψη της συμβάσεως δηλαδή να αποδεχθεί την τυχόν πρόταση που θα του υποβληθεί στη συνέχεια, προκύπτει από τις εν γένει συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε η συγκεκριμένη «πρόταση» και από το περιεχόμενο αυτής (Α.Π. 890/2008 και 984/2021). Η πρόταση συνήθως προηγείται χρονικά της αποδοχής και πρέπει ν' αποδεικνύεται από εκείνον που επικαλείται την ύπαρξή της. Επίσης η πρόταση πρέπει να είναι πλήρης, δηλαδή, να περιέχει όλα εκείνα τα στοιχεία που απαιτούνται για τη σκοπούμενη σύμβαση, ώστε με μόνη την αποδοχή της να καταρτίζεται η σύμβαση. Η αποδοχή είναι δήλωση βουλήσεως του λήπτη της προτάσεως, με την οποία εκφράζει τη βούλησή του για την κατάρτιση της συμβάσεως, μπορεί δε να είναι ρητή ή σιωπηρή, δηλαδή με υλικές ενέργειες του λήπτη που υποδηλώνουν τη βούλησή του να αποδεχθεί την πρόταση, πλην όμως η σιωπή δεν αποτελεί καταρχήν δήλωση βουλήσεως, εκτός εάν τούτο προβλέπεται από το νόμο ή εάν συνάγεται ερμηνευτικά από τη συμπεριφορά του λήπτη της προτάσεως, ενόψει

των πραγματικών περιστατικών της συγκεκριμένης περίπτωσης ή από την ακολουθούμενη συναλλακτική πρακτική ή από την υφιστάμενη συμφωνία (άρθρα 173, 200 ΑΚ). Η αποδοχή είναι καταρχήν απευθυντέα δήλωση βουλήσεως και προϋπόθεση της ισχύος της αποτελεί η περιέλευσή της στον προτείνοντα, η οποία δεν απαιτείται στις περιπτώσεις των άρθρων 193 εδ. α, 194 εδ α και 199 ΑΚ. Η διαβίβαση της αποδοχής στον προτείνοντα μπορεί να γίνει με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο που ανταποκρίνεται στις περιστάσεις. Όταν η αποδοχή περιέλθει στον προτείνοντα ή στον αντιπρόσωπό του αυτή συνεπάγεται τη σύναψη της σύμβασης, η οποία είναι η σύμπτωση των δηλώσεων βουλήσεως δύο ή περισσότερων προσώπων, που τελούν σε σχέση πρότασης και αποδοχής και αποσκοπούν στην παραγωγή έννομου αποτελέσματος. Η αποδοχή πρέπει να είναι πλήρης, δηλαδή, να καλύπτει την πρόταση ως προς όλα τα σημεία της, ακόμη και ως προς εκείνα, τα οποία ο προτείνων άφησε να καθοριστούν από το λήπτη. Η σύμβαση καταρτίζεται κατά το χρονικό σημείο που η δήλωση αποδοχής περιέρχεται στον προτείνοντα, εφόσον η αποδοχή είναι απευθυντέα. Τέλος, η κατάργηση της συμβάσεως είναι επίσης σύμβαση, με την οποία αίρεται ή καταργείται προηγούμενη συμφωνία των μερών και διέπεται ως προς την κατάρτισή της από τις διατάξεις των άρθρων 185 επ.. Α.Κ. (Α.Π. 984/2021).

Από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων του ενάγοντος και της εναγόμενης, που περιέχονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλουμένη απόφαση πρακτικά συνεδρίασης του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και τα έγγραφα που νομίμως επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονται οι ένορκες βεβαιώσεις υπ. αρ. 24708/5-11-2021 του [REDACTED] ενώπιον της συμβολαιογράφου [REDACTED] και υπ. αρ. 5312/12-11-2021 του [REDACTED] ενώπιον της συμβολαιογράφου [REDACTED] (που προσκομίζονται η πρώτη από την ενάγουσα και η δεύτερη από την εναγόμενη, αμφότερες ληφθείσες σε παλαιότερη δίκη ασφαλιστικών μέτρων μεταξύ των διαδίκων) και οι αποφάσεις του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών υπ. αρ. 5946/2021, 989/2022 και 2963/2022 ασφαλιστικών μέτρων και υπ. αρ. 1315/2022 ειδικής διαδικασίας περιουσιακών διαφορών (εκδοθείσες σε δίκες μεταξύ της εναγόμενης και ετέρων εργαζομένων της με αιτήματα όμοια εκείνων της κρινόμενης αγωγής), που λαμβάνονται υπόψη προς συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων κατ' άρθρο 339 Κ.Πολ.Δ. (βλ. Βαθρακοκοίλης, Ερμ.Νομολ.Κ.Πολ.Δ., άρθρο 336 αρ. 23 και 68 με την εκεί παρατιθέμενη σύμφωνη νομολογία), αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά : Η ενάγουσα απασχολήθηκε στην εναγόμενη αρχικώς από 14-6-1995 έως 2-10-2002 με διαδοχικές συμβάσεις εξαρτημένης

εργασίας ορισμένου χρόνου και στις 18-11-2002 προσλήφθηκε από αυτήν με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου ως ταχυδρομική υπάλληλος. Ενεργώντας κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 44 Ν. 4758/2020, το Δ.Σ. της εναγόμενης στην από 28.1.2021 συνεδρίασή του αποφάσισε την εφαρμογή προγράμματος εθελουσίας εξόδου για το τακτικό προσωπικό αυτής, με την παροχή οικονομικών κινήτρων στους εργαζομένους που επιθυμούσαν να συμμετάσχουν. Προς το σκοπό αυτό, η Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού της εναγόμενης εξέδωσε την Α.Π. 6.1/03/29-1-2021 βασική εγκύκλιο, όπου περιλαμβάνονταν οι όροι του προγράμματος, οι προϋποθέσεις συμμετοχής, τα οικονομικά κίνητρα (ποσά αποζημίωσης) ανά κατηγορία εργαζομένων και οδηγίες για τη διαδικασία υποβολής των αιτήσεων σε συγκεκριμένη ηλεκτρονική πλατφόρμα που δημιουργήθηκε. Μεταξύ άλλων, στην ως άνω εγκύκλιο προβλεπόταν ότι «η συμμετοχή στο πρόγραμμα είναι πλήρως προαιρετική» (άρθρο 2), ότι η εναγόμενη εταιρία «επιφυλάσσεται του δικαιώματός της να εξετάσει τις υποβληθείσες αιτήσεις βάσει σειράς προτεραιότητας και να τις αποδεχθεί ή να τις απορρίψει λαμβάνοντας υπόψη και τις οργανωτικές και υπηρεσιακές ανάγκες των μονάδων, τη θέση του εργαζομένου στην υπηρεσία καθώς επίσης και τυχόν εντολές έρευνας που έχουν εκδοθεί για αδικήματα που συνεπάγονται καταγγελία της σύμβασης εργασίας» (άρθρο 6), ότι «σε περίπτωση αποδοχής από την εταιρία της αίτησης συμμετοχής των εργαζομένων στο πρόγραμμα, θα υπογράφεται μεταξύ της εταιρείας και του συμμετέχοντος ιδιωτικό συμφωνητικό λύσης της σύμβασης εργασίας τους με ισχύ την ημερομηνία που θα καθοριστεί από την εταιρεία» (άρθρο 7), ότι «η αίτηση συμμετοχής στο πρόγραμμα, εφόσον υποβληθεί, δεν επιδέχεται ανάκληση και συνεπάγεται ανεπιφύλακτη αποδοχή εκ μέρους του εργαζομένου όλων των όρων και προϋποθέσεων του προγράμματος», ότι «θα απορριφθεί η αίτηση κάθε εργαζομένου, ο οποίος θα αρνηθεί να υπογράψει τα σχετικά έγγραφα ή να αποχωρήσει κατά την ημερομηνία που θα του ορίσει η εταιρεία» και ότι «οι παραπάνω περιπτώσεις ισοδυναμούν με άρνηση συμμετοχής στο πρόγραμμα και συνεπώς ο εργαζόμενος δεν θα δικαιούται τις προβλεπόμενες παροχές» (άρθρο 8) και ότι «η συμφωνία λύσης της εργασιακής σύμβασης θα κοινοποιηθεί στον Ο.Α.Ε.Δ. με έγγραφο οικειοθελούς αποχώρησης κάθε εργαζομένου και συνεπώς δεν θα δικαιούται επίδομα ανεργίας» (άρθρο 15 του συνημμένου στην εγκύκλιο παραρτήματος). Στην ηλεκτρονική εφαρμογή που δημιουργήθηκε

για την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής στο πρόγραμμα, ο κάθε εργαζόμενος είχε τη δυνατότητα καταχωρώντας το Α.Φ.Μ. του να επιβεβαιώσει αρχικά αν πληροί ή όχι τα κριτήρια συμμετοχής του στο πρόγραμμα, σε θετική δε περίπτωση με καταχώρηση Α.Μ.Κ.Α. και κωδικού εισόδου του μετέβαινε στην πρώτη σελίδα της εφαρμογής, όπου επιβεβαίωνε τα προσυμπληρωμένα προσωπικά στοιχεία του και ακολούθως δήλωνε την επιλογή «επιθυμώ να συμμετέχω στο πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου», ενώ ακολούθως σημείωνε την επιλογή «έχω διαβάσει και αποδέχομαι τους όρους του προγράμματος» και τέλος πατούσε το πλήκτρο «υποβολή» ολοκληρώνοντας την διαδικασία υποβολής της αίτησής του (βλ. παράρτημα της εγκυκλίου και εγχειρίδιο τελικού χρήστη του προγράμματος). Το εν λόγω πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου διήρκεσε από 1-2-2021 έως 23-2-2021. Η ενάγουσα, αφού ενημερώθηκε από την εναγόμενη στις 17-2-2021 για το ποσό αποζημίωσης που δικαιούνταν, υπέβαλε στις 19-2-2021 αίτηση συμμετοχής στο πρόγραμμα μέσω της ανωτέρω ηλεκτρονικής εφαρμογής και ακολουθώντας την προ-περιγραφόμενη διαδικασία. Ακολούθως, στις 24-2-2021 με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, που απέστειλε στη Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού της εναγόμενης, η ενάγουσα αιτήθηκε την ανάκληση της αίτησης συμμετοχής της στο πρόγραμμα. Στις 5-3-2021 η ενάγουσα επανήλθε με νέο ηλεκτρονικό μήνυμα προς την ανωτέρω Διεύθυνση, ζητώντας να μην ληφθεί υπόψη το προηγούμενο μήνυμά της και δηλώνοντας ότι επιθυμεί να συμμετάσχει στο πρόγραμμα. Πλην όμως, στις 9-3-2021 με νέο μήνυμά της προς την ίδια Διεύθυνση, η ενάγουσα δήλωσε τελικώς ότι ανακαλεί την αίτηση συμμετοχής της στο πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου. Την τελευταία αυτή δήλωση η ενάγουσα επανέλαβε με σαφήνεια προς τη Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού της εναγόμενης, με μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που απέστειλε σε αυτήν στις 22-6-2021 και 25-6-2021. Εντούτοις, η εναγόμενη στις 7-7-2021 ενημέρωσε την ενάγουσα με αποστολή μηνύματος στο κινητό τηλέφωνο της ότι «η δήλωση συμμετοχής στο πρόγραμμα εθελουσίας έγινε αποδεκτή», ενώ στις 9-7-2021 της κοινοποίησε την Α.Π. 3.1/118/7-7-2021 επιστολή του Γενικού Διευθυντή Ανθρώπινου Δυναμικού ότι η αίτησή συμμετοχής της στο πρόγραμμα ήταν ανέκκλητη και ως εκ τούτου, με μόνη την υποβολή αυτή, είχε συντελεστεί η λύση της σύμβασης εργασίας της. Στην ανωτέρω επιστολή η εναγόμενη επισύναψε και απέστειλε στην ενάγουσα, προκειμένου να το υπογράψει η τελευταία, σχέδιο ιδιωτικού συμφωνητικού για τη λύση της εργασιακής σύμβασης με τελευταία ημέρα απασχόλησης την 16-7-2021, στον 12^ο όρο του οποίου προβλέπονταν ότι «οι διατάξεις του παρόντος, καταργούν κάθε τυχόν προηγούμενη προφορική ή γραπτή, προκαταρκτική ή οριστική συμφωνία, συνεννόηση ή

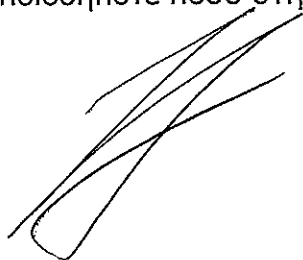
διαπραγμάτευση σχετικά με τη λύση της εργασιακής σχέσης του εργαζομένου και συμφωνούνται στο σύνολό τους ως ουσιώδεις, τροποποιούνται και συμπληρώνονται μόνο ρητά και εγγράφως». Η ενάγουσα αρνήθηκε να υπογράψει το ως άνω ιδιωτικό συμφωνητικό, ωστόσο, καθώς δημιουργήθηκε θέμα αντικατάστασης της ενάγουσας, η τελευταία παρέμεινε στην εργασία της και μετά την 16-7-2021. Η εναγόμενη στις 23-8-2021 απέστειλε εκ νέου στην ενάγουσα το ίδιο ιδιωτικό συμφωνητικό αυτή την φορά με ημερομηνία λύσης της σύμβασης εργασίας την 31-8-2021, το οποίο όμως και πάλι η ενάγουσα δεν υπέγραψε. Συνεπεία των ανωτέρω, η εναγόμενη την 27-8-2021 επέδωσε στην ενάγουσα έντυπο αναγγελίας οικειοθελούς αποχώρησης μισθωτού, ενώ την 1-9-2021 κατέβαλε σε τραπεζικό λογαριασμό της ενάγουσας το ποσό των 46.500 ευρώ καθαρά, που αντιστοιχούσε στην οικονομική παροχή του προγράμματος εθελουσίας εξόδου. Κατόπιν τούτων, η ενάγουσα την 31-8-2021 επέδωσε στην εναγόμενη την από 30-8-2021 εξώδικη δήλωση της, ότι δεν υπογράφει την αναγγελία οικειοθελούς αποχώρησης και θα συνεχίσει να παρέχει τις υπηρεσίες της με τους ίδιους μέχρι τότε εργασιακούς όρους, επαναλαμβάνοντας ότι εμμένει στην ανάκληση της δήλωσης συμμετοχής της στο πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου. Με βάση τα προαναφερόμενα, η σύμβαση εργασίας της ενάγουσας με την εναγόμενη δεν έχει λυθεί με κοινή συμφωνία των διαδίκων. Ειδικότερα, η έκδοση της Α.Π. 6.1/03/29-1-2021 εγκυκλίου της εναγόμενης, σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις συμμετοχής των εργαζομένων της στο πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου με την παροχή συγκεκριμένων οικονομικών κινήτρων, δεν αποτελούσε από πλευράς της εναγόμενης πρόταση προς σύναψη σύμβασης για λύση των εργασιακών σχέσεων του προσωπικού της με αυτήν, αφού από το περιεχόμενο της εν λόγω εγκυκλίου δεν προκύπτει βούληση συμβατικής δέσμευσης της εναγόμενης. Αντιθέτως, η εναγόμενη α) με το άρθρο 6 της εγκυκλίου, επιφυλασσόταν ρητώς του δικαιώματός της να εξετάσει τις υποβληθείσες αιτήσεις βάσει σειράς προτεραιότητας και να τις αποδεχθεί ή να τις απορρίψει, λαμβάνοντας υπόψη τις οργανωτικές και υπηρεσιακές ανάγκες των μονάδων, τη θέση του εργαζομένου στην υπηρεσία, καθώς επίσης και τυχόν εντολές έρευνας που έχουν εκδοθεί για αδικήματα που συνεπάγονται την καταγγελία της σύμβασης εργασίας, β) με το άρθρο 7 της εγκυκλίου, δήλωνε σαφώς ότι, σε περίπτωση αποδοχής από αυτήν της αίτησης συμμετοχής των εργαζομένων στο πρόγραμμα, θα υπογράφεται μεταξύ της ίδιας και του

συμμετέχοντος ιδιωτικό συμφωνητικό λύσης της σύμβασης εργασίας τους, με ισχύ την ημερομηνία που θα καθοριστεί από την εταιρεία και γ) με το άρθρο 8 της εγκυκλίου, διευκρίνιζε ότι θα απορριφθεί η αίτηση κάθε εργαζομένου, ο οποίος θα αρνηθεί να υπογράψει τα σχετικά έγγραφα (δηλαδή και το ιδιωτικό συμφωνητικό λύσης της σύμβασης εργασίας) ή να αποχωρήσει κατά την ημερομηνία που θα του ορίσει η εταιρεία, η δε περίπτωση αυτή ισοδυναμεί με άρνηση συμμετοχής στο πρόγραμμα (επομένως δεν λύεται η σύμβαση εργασίας) και συνεπώς ο εργαζόμενος δεν δικαιούται τις προβλεπόμενες παροχές (οι οποίες επιστρέφονται στην εναγόμενη). Κατά συνέπεια, με την ως άνω εγκύκλιο η εναγόμενη δεν απηύθυνε προς τους εργαζομένους της πρόταση προς σύναψη σύμβασης για λύση της εργασιακής τους σχέσης, η οποία προϋποθέτει την οριστική πρόθεση συμβατικής δέσμευσης και δημιουργεί στο πρόσωπο, στο οποίο απευθύνεται, την πεποίθηση ότι με μόνη την αποδοχή της θα καταρτιστεί η – καταργητική εν προκειμένω – σύμβαση. Τουναντίον, κατέστησε σαφές η εναγόμενη, ότι δεν δεσμεύεται από την «πρόταση» που υποβάλλει, η δε αποδοχή της από τον ενδιαφερόμενο εργαζόμενο δεν οδηγούσε απευθείας στη λύση της εργασιακής σχέσης, αλλά θα έπρεπε προς τούτο να ακολουθήσει η υπογραφή ιδιωτικού συμφωνητικού μεταξύ εναγόμενης και εργαζόμενου. Ως εκ τούτου, η εν λόγω εγκύκλιος αποτελούσε πρόσκληση εκ μέρους της εναγόμενης για την υποβολή πρότασης από έκαστο των εργαζομένων – και όχι πρόταση της ίδιας (εναγόμενης) προς εκείνους (εργαζόμενους) – για σύναψη σύμβασης (καταργητικής της εργασιακής σχέσης τους), σύμφωνα με τα προλεχθέντα στη μείζονα σκέψη. Κατά συνέπεια, η αίτηση συμμετοχής της ενάγουσας στο πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου, που υποβλήθηκε την 19-2-2021 μέσω ηλεκτρονικής εφαρμογής, αποτελούσε πρόταση (κατόπιν πρόσκλησης της εναγόμενης με την εγκύκλιο) προς σύναψη σύμβασης για λύση της σύμβασης εργασίας, η οποία (πρόταση) όμως δεν ήταν δεσμευτική και μπορούσε να ανακληθεί από την ενάγουσα πριν την αποδοχή της από την εναγόμενη (κατ' άρθρο 186 Α.Κ.), όπως προκύπτει από τις ειδικές περιστάσεις και συγκεκριμένα την τεθείσα από την εναγόμενη προϋπόθεση της υπογραφής ιδιωτικού συμφωνητικού, χωρίς την οποία δεν θα επερχόταν η λύση της εργασιακής σύμβασης. Δεδομένου λοιπόν ότι, η από 19-2-2021 πρόταση της ενάγουσας ανακλήθηκε οριστικά εκ μέρους της ίδιας στις 9-3-2021, ήτοι πριν την αποδοχή της από την εναγόμενη στις 7-7-2021 (η οποία, για τον ανωτέρω λόγο, στερείται έννομων αποτελεσμάτων), συνακόλουθα ουδέποτε καταρτίστηκε συμφωνία για λύση της σύμβασης εργασίας μεταξύ των διαδίκων (σύμφωνα με τα προλεχθέντα στη μείζονα σκέψη). Τα παραπάνω ενισχύονται και από το περιεχόμενο του ιδιωτικού συμφωνητικού λύσης της

σύμβασης εργασίας, που η εναγόμενη απέστειλε στην ενάγουσα κατά τα προβλεπόμενα στην ως άνω εγκύκλιο, στον άρθρο 12 του οποίου αναγραφόταν ότι «οι διατάξεις του παρόντος, καταργούν κάθε τυχόν προηγούμενη προφορική ή γραπτή, προκαταρκτική ή οριστική συμφωνία, συνεννόηση ή διαπραγμάτευση σχετικά με τη λύση της εργασιακής σχέσης του εργαζομένου και συμφωνούνται στο σύνολό τους ως ουσιώδεις, τροποποιούνται και συμπληρώνονται μόνο ρητά και εγγράφως», δηλαδή οι προγενέστερες ενέργειες των συμβαλλομένων αποτελούσαν προσπάθεια προσέγγισης μεταξύ τους, μέχρι να επέλθει τελικώς σύμπτωση των βουλήσεων τους, με την υπογραφή του εν λόγω συμφωνητικού. Ο δε 8^{ος} όρος της εγκυκλίου, ότι «η αίτηση συμμετοχής στο πρόγραμμα, εφόσον υποβληθεί, δεν επιδέχεται ανάκληση και συνεπάγεται ανεπιφύλακτη αποδοχή εκ μέρους του εργαζομένου όλων των όρων και προϋποθέσεων του προγράμματος» (πέραν του ότι δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως – με μόνη την αποδοχή της αίτησης της ενάγουσας από την εναγόμενη – την λύση της σύμβασης εργασίας μεταξύ των διαδίκων, αφού μεταξύ των προϋποθέσεων του προγράμματος συμπεριλαμβάνονταν και η υποχρεωτική υπογραφή ιδιωτικού συμφωνητικού, άνευ της οποίας δεν θα επερχόταν η λύση της σύμβασης εργασίας), είναι άκυρος ως καταχρηστικός επειδή, αφενός μπορεί να οδηγήσει σε μεταβολές στην εκάστοτε σύμβαση εργασίας ανεξάρτητα από την πραγματική βούληση και τις ανάγκες του εργαζομένου, αφετέρου δεσμεύει υπέρμετρα τη συμβατική ελευθερία του και προσβάλλει το δικαίωμα του στην εργασία, το οποίο ερείδεται α) επί του δικαιώματος της προσωπικότητας κατ' άρθρο 57 Α.Κ., β) επί του δικαιώματος για ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας κατ' άρθρο 5 του Συντάγματος και γ) επί του ατομικού και κοινωνικού δικαιώματος για εργασία, σύμφωνα με τα άρθρα 5 παρ. 1 και 22 παρ. 1 του Συντάγματος. Κατά συνέπεια, αφού η ενάγουσα δεν υπέγραψε το ιδιωτικό συμφωνητικό που της απέστειλε η εναγόμενη, όπως τούτο προβλεπόταν από τη σχετική εκδοθείσα εγκύκλιο, η ένδικη σύμβαση εργασίας δεν έχει λυθεί με κοινή συμφωνία μεταξύ των διαδίκων. Ως εκ τούτου, η απομάκρυνση της ενάγουσας από την εργασία της εκ μέρους της εναγόμενης μετά την 31-8-2021 συνιστά καταγγελία της σύμβασης εργασίας εκ μέρους της τελευταίας, η οποία όμως είναι άκυρη, καθώς δεν τηρήθηκε ως προς αυτήν ο έγγραφος τύπος και δεν καταβλήθηκε η προβλεπόμενη από τον νόμο αποζημίωση απόλυσης. Κατά συνέπεια, η εναγόμενη α) υποχρεούται να απασχολεί την

ενάγουσα με τα ίδια καθήκοντα και αρμοδιότητες, όπως και πριν την ανωτέρω καταγγελία και β) οφείλει, κατ' αρχήν, στην ενάγουσα μισθούς υπερημερίας για το διάστημα από το Νοέμβριο 2021 έως το Νοέμβριο 2022, που εξακολουθούσε να μην αποδέχεται την εργασία της και επομένως ήταν υπερήμερη εργοδότης (και όχι μόνο για το διάστημα μέχρι την άσκηση ή την συζήτηση της αγωγής, καθώς οι μισθολογικές αποδοχές δεν εξαρτώνται από τη αντιπαροχή της εργασίας, την οποία η εργοδότης – εναγόμενη έχει ήδη αποκρούσει με την καταγγελία και τη συνακόλουθη μη αποδοχή των υπηρεσιών της εργαζόμενης – ενάγουσας : βλ. σχετ. Α.Π. 524/2018, 752/2007 και 597/2006), συνολικού ποσού [(μηνιαίες αποδοχές 1.300,85 ευρώ x 12 μήνες) + δώρο Χριστουγέννων έτους 2022 ποσού 500 ευρώ + δώρο Πάσχα έτους 2022 ποσού 250 ευρώ + επίδομα αδείας έτους 2022 ποσού 250 ευρώ =] 16.610,20 ευρώ. Εξάλλου, η εναγόμενη, με βάση τις προσκομιζόμενες εκ μέρους της από 16-12-2021 και 19-1-2022 αποδείξεις συναλλαγής της τράπεζας EUROBANK, κατέβαλε στην ενάγουσα α) δώρο Χριστουγέννων έτους 2021 ποσού 251 ευρώ, επομένως εξακολουθεί να οφείλει τη διαφορά ποσού [νόμιμη αξίωση 500 ευρώ – καταβολή 251 ευρώ =] 249,00 ευρώ και β) αποζημίωση μη ληφθείσας αδείας έτους 2021 ποσού 1.561,02 ευρώ εξοφλώντας πλήρως τη σχετική αξίωση, ενώ αντιθέτως δεν καταβλήθηκε στην ενάγουσα το επίδομα αδείας έτους 2021 ποσού 250 ευρώ από την εναγόμενη, αφού η τελευταία δεν προσκόμισε απόδειξη καταβολής του ως άνω ποσού σε τραπεζικό λογαριασμό της ενάγουσας (σημειωτέον ότι, τα ανώτατα όρια δώρων Χριστουγέννων 500 ευρώ και Πάσχα 250 ευρώ και επιδόματος αδείας 250 ευρώ προβλέπονται από το άρθρο 1 παρ. 5 Ν. 3833/2010 και το άρθρο τρίτο παρ. 4 και 6 Ν. 3845/2010 για το προσωπικό της εναγόμενης, ως υπαγόμενης στον ευρύτερο δημόσιο τομέα : βλ. σχετ. Α.Π. 1063/2020), γενομένης δεκτής, ως εν μέρει κατ' ουσίαν βάσιμης, της προβληθείσας από την εναγόμενη ένστασης εξόφλησης. Κατά συνέπεια, η αρχική οφειλή της εναγόμενης έναντι της ενάγουσας ανέρχεται σε συνολικό ποσό [16.610,20 + 249 + 250 =] 17.109,20 ευρώ. Λαμβανομένου όμως υπόψη, ότι η εναγόμενη κατέβαλε στην ενάγουσα το ποσό των 46.500 ευρώ ως αποζημίωση για τη – μη πραγματοποιηθείσα – αποχώρησή της στο πλαίσιο του προγράμματος εθελούσιας εξόδου (επομένως πρόκειται για παροχή χωρίς νόμιμη αιτία), η απαίτηση της ενάγουσας ποσού 17.109,20 ευρώ πρέπει να συμψηφιστεί με την ανταπαίτηση της εναγόμενης ποσού 46.500 ευρώ, γενομένης δεκτής, ως νομικά και ουσιαστικά βάσιμης, της προβληθείσας από την εναγόμενη ένστασης συμψηφισμού, με συνέπεια η εναγόμενη να μην υποχρεούται να καταβάλει οποιοδήποτε ποσό στην ενάγουσα.

Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο με την εκκαλουμένη απόφασή του, δεχόμενο μεν την κρινόμενη αγωγή εν μέρει, ήτοι μόνον ως προς τα αιτήματα α) να αναγνωρισθεί ότι η σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου μεταξύ των διαδίκων λύθηκε με άκυρη καταγγελία εκ μέρους της εναγόμενης και β) να υποχρεωθεί η εναγόμενη να αποδέχεται τις υπηρεσίες της ενάγουσας με τις αποδοχές και λοιπούς εργασιακούς όρους που ίσχυαν προ της καταγγελίας, απορρίπτοντας δε τα λοιπά αιτήματα της αγωγής για μισθούς υπερημερίας, δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα, επιδόματα αδείας και αποδοχές αδείας (για τους προαναφερόμενους στο σκεπτικό λόγους) και χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης (ως νομικά αβάσιμο, διάταξη της πρωτόδικης απόφασης που δεν προσβάλλεται με έφεση), ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε τις προαναφερόμενες στη μείζονα σκέψη και το αποδεικτικό σκεπτικό διατάξεις νόμων και σωστά εκτίμησε τα αποδεικτικά μέσα, η δε κρινόμενη έφεση πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη κατ' ουσίαν. Τέλος η εκκαλούσα, λόγω της ήττας της, πρέπει να υποχρεωθεί να καταβάλει τη δικαστική δαπάνη της εφεσίβλητης για τον δεύτερο βαθμό δικαιοδοσίας, κατά παραδοχή του σχετικού αιτήματος της τελευταίας με τις δευτεροβάθμιες προτάσεις της (άρθρα 106, 183 και 191 παρ. 2 Κ.Πολ.Δ.).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δικάζει αντιμωλία των διαδίκων.

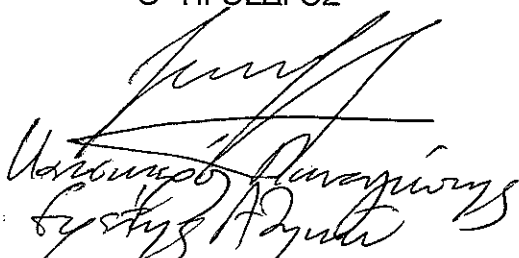
Δέχεται τυπικώς και απορρίπτει κατ' ουσίαν την έφεση.

Υποχρεώνει την εκκαλούσα να καταβάλει τη δικαστική δαπάνη της εφεσίβλητης για τον δεύτερο βαθμό δικαιοδοσίας, ποσού πεντακοσίων (500) ευρώ.

Κρίθηκε, αποφασίστηκε και δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στην Αθήνα, χωρίς να παρευρίσκονται οι διάδικοι και οι πληρεξούσιες δικηγόροι τους, στις 6 Ιουλίου 2023.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Απόστολος Παπαγιάννης
Εγστέλης Αγγελάκης

